

Sygn. akt II UK 336/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bohdan Bieniek

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z wniosku P. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 lipca 2020 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. akt VIII Ua (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 17 stycznia 2018 r. oddalił odwołania wnioskodawcy P. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w P. z dnia 6 grudnia 2016 r. którą odmówiono wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za okres od dnia 1 września 2016 r. do dnia 27 listopada 2016 r., od decyzji z dnia 20 stycznia 2017 r., którą organ rentowy uchylił decyzję z dnia 4 października 2016 r. i odmówił

wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 września 2016 r. do dnia 15 stycznia 2017 r. z tytułu zatrudnienia w F. spółce z o.o. (dalej jako F. lub Spółka) oraz od decyzji z dnia 2 lutego 2017 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 16 stycznia 2017 r. do dnia 31 stycznia 2017 r. z tytułu zatrudnienia w F.

Zgodnie z ustalonym przez Sąd Rejonowy stanem faktycznym wnioskodawca do dnia 31 sierpnia 2016 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w F. i z tego tytułu podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, w tym obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu. Wnioskodawca stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w dniu 31 sierpnia 2016 r. i za ten dzień pracodawca wypłacił mu wynagrodzenie na podstawie art. 92 k.p. Po ustaniu zatrudnienia w Spółce wnioskodawca z powodu choroby był nadal nieprzerwanie niezdolny do pracy do dnia 31 stycznia 2017 r. W dniu 25 października 2016 r., w trakcie pobierania zasiłku chorobowego, wnioskodawca zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej jako wspólnik jednoosobowej spółki W. spółka z o.o. spółka komandytowa od dnia 1 września 2016 r. Po dokonaniu zgłoszenia do ubezpieczeń, nie opłacił składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne ani na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za okres od września 2016 r. do stycznia 2017 r. Ponadto, mimo trzykrotnych wezwań zawartych w pismach z dnia 21 września, 4 października oraz 17 listopada 2016 r. nie dostarczył do organu rentowego dokumentu ZUS Z-3b.

Decyzją z dnia 6 lipca 2017 r. organ rentowy stwierdził okresy podlegania wnioskodawcy - z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz bycia wspólnikiem spółki komandytowej – obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz dobrowolnemu chorobowemu. Wnioskodawca: 1) podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu, obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 listopada 2000 r. do dnia 28 lutego 2002 r., od dnia 1 kwietnia 2002 r. do dnia 31 maja 2002 r., od dnia 1 lipca 2002 r. do dnia 30 września 2002 r., od dnia 1 listopada 2002 r. do dnia 31 lipca 2003 r., od dnia 13 sierpnia 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2004 r., od dnia 1 lutego 2017 r.; 2). podlegał ubezpieczeniom

emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu, obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu bez dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 9 lutego 1999 r. do dnia 31 października 2000 r., od dnia 1 marca 2002 r. do dnia 31 marca 2002 r., od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 30 czerwca 2002 r., od dnia 1 października 2002 r. do dnia 31 października 2002 r., od dnia 1 września 2016 r. do dnia 31 stycznia 2017 r.; 3). był zobowiązany do opłaty składek wyłącznie na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne od dnia 1 września 2004 r. do dnia 30 września 2004 r., od dnia 1 marca 2016 r. do dnia 30 czerwca 2016 r. i od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. Od wskazanej decyzji w przedmiocie podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu nie zostało wniesione przez wnioskodawcę odwołanie i decyzja ta jest prawomocna.

Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy uznał odwołania od wszystkich trzech zaskarżonych decyzji organu rentowego za nieuzasadnione. W pierwszej kolejności Sąd pierwszej instancji podniósł, że poza sporem pozostawało, iż wnioskodawca w okresie od dnia 31 sierpnia 2016 r. do dnia 31 stycznia 2017 r. był niezdolny do pracy z powodu choroby. Sporna kwestia dotyczyła natomiast przyznania wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia w F. , poczynwszy od dnia 1 września 2016 r. oraz podlegania przez wnioskodawcę dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i bycia współnikiem spółki komandytowej. Sąd Rejonowy wskazując na decyzję organu rentowego z dnia 6 lipca 2017 r. - stwierdzając schemat i okresy podlegania wnioskodawcy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz bycia współnikiem spółki komandytowej obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu chorobowemu - podkreślił, że decyzja ta jest prawomocna wobec jej niezaskarżenia i wiąże w rozpatrywanej sprawie. Wobec powyższych ustaleń, powołując art. 1 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 870; dalej jako „ustawa zasiłkowa”), Sąd Rejonowy uznał, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 września 2016 r. do dnia 27 listopada 2016 r. nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej oraz bycia współnikiem spółki

komandytowej, a zatem nie ma prawa do zasiłku chorobowego za ten okres. Wobec prowadzenia w okresie od dnia 1 września 2016 r. do dnia 31 stycznia 2017 r. działalności gospodarczej, nabył on nowy (niepracowniczy) tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Oznacza to, że wnioskodawca nie ma prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 stycznia 2017 r. z tytułu zatrudnienia w F., zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 r. oddalił apelację wnioskodawcy, dzieląc ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, jak i ich ocenę prawną. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Ustawa zasiłkowa przy tym nie definiuje pojęcia działalności zarobkowej. W ocenie Sądu drugiej instancji wykładnia pojęcia działalności zarobkowej poprzez porównanie art. 13 ust. 1 pkt 2 z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej - przewidującego utratę prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia, w razie wykonywania pracy zarobkowej lub niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania zwolnienia lekarskiego - prowadzi do wniosku, iż zakres przedmiotowy pojęcia „działalności zarobkowej” jest szerszy od pojęcia „praca zarobkowa” i obejmuje różne formy prowadzenia działalności, w ramach której ubezpieczony uzyskuje dochód. Działalność zarobkowa to działalność stanowiąca źródło dochodu z tytułu własnej pracy, niezależnie od podstawy jej wykonywania. Tego rodzaju działalność stanowi tytuł do ubezpieczenia społecznego, a więc czyni zbędną ochronę ubezpieczeniową z tytułu poprzedniej, zakończonej działalności. W myśl art. 3 ust. 1 ustawy zasiłkowej przez pojęcie tytułu ubezpieczenia chorobowego należy rozumieć zatrudnienie lub inną działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na

zasadach dobrowolności. Zgodnie bowiem z art. 11 ust 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 266 ze zm., dalej „ustawa systemowa”), dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10, w tym wskazane w pkt 5 osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. Przy tym stosownie do treści art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu w okresach od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszone na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1292 ze zm.).

Sąd Okręgowy przypomniał, że wnioskodawca do dnia 31 sierpnia 2016 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom społecznym, w tym obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu. Natomiast w okresie od dnia 1 września 2016 r. do dnia 31 stycznia 2017 r. jako wspólnik spółki komandytowej prowadził działalność stanowiącą tytuł do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Jednakże za okres od września 2016 r. do stycznia 2017 r. nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne - w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe - pomimo zgłoszenia do tych ubezpieczeń. Powyższe oznacza, że wnioskodawca nabył nowy tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym i w związku z tym nowym tytułem przysługiwałby mu zasiłek chorobowy. Z kolei nieopłacenie składek powoduje, że wnioskodawca został wyłączony z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, co potwierdza prawomocna decyzja organu rentowego z dnia 6 lipca 2017 r. Wobec tego brak było podstaw do przyznania wnioskodawcy zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 stycznia 2017 r. z tytułu zatrudnienia pracowniczego w F. , skoro ubezpieczenie z tego tytułu ustało z dniem 31 sierpnia 2016 r. a nabył on nowy tytuł do objęcia ubezpieczeniem społecznym jako wspólnik spółki komandytowej.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, wobec ustalenia, że nastąpiły okoliczności wskazane w tym przepisie powodujące, iż nie przysługuje wnioskodawcy zasiłek chorobowy.

Zdaniem pełnomocnika wnioskodawcy Sąd drugiej instancji przyjął, że przesłanką do odmowy przyznania wnioskodawcy zasiłku chorobowego jest posiadanie przez niego od dnia 1 września 2016 r. ubezpieczenia społecznego z tytułu bycia współnikiem spółki komandytowej. Tym samym Sąd odwoławczy dopuścił się w niniejszej sprawie oczywistego błędu. Nie zbadano bowiem czy wnioskodawca faktycznie, czynnie wykonywał jakieś czynności jako współnik spółki komandytowej, które mogłyby przynieść mu dochód. Samo pozostawanie współnikiem w spółce osobowej, nie może stanowić przeszkody do uzyskania zasiłku chorobowego z tytułu umowy o pracę, a dopiero ustalenie, że wnioskodawca czynnie prowadził działalność zarobkową, co uzasadniałoby odmowę zapłaty zasiłku chorobowego.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej i drugiej instancji oraz postępowania kasacyjnego.

Postanowieniem z dnia 12 września 2018 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił skargę kasacyjną w części dotyczącej rozstrzygnięcia w zakresie decyzji organu rentowego z dnia 6 grudnia 2016 r. i z dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie jest uzasadniona, ponieważ nie doszło do naruszenia prawa materialnego przy ferowaniu zaskarżonego wyroku.

Stosownie do art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną tylko w granicach podstawy i wskazanego zarzutu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Związany jest też ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Należy więc przyjąć, że zgodnie z poczynionymi w

sprawie ustaleniami faktycznymi wnioskodawca do dnia 31 sierpnia 2016 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w F. i z tego tytułu podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, w tym obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu. Wnioskodawca stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w dniu 31 sierpnia 2016 r. i za ten dzień pracodawca wypłacił mu wynagrodzenie na podstawie art. 92 k.p. Po ustaniu zatrudnienia, wnioskodawca był dalej niezdolny do pracy z powodu choroby nieprzerwanie do dnia 31 stycznia 2017 r. Dnia 25 października 2016 r., a więc w trakcie pobierania zasiłku chorobowego, wnioskodawca zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej jako wspólnik jednoosobowej spółki W. spółka z o.o. spółka komandytowa, ale nie uiścił należnych składek za okres od września 2016 r. do stycznia 2017 r. W decyzji z dnia 6 lipca 2017 r. organ rentowy przedstawił schemat i okresy podlegania wnioskodawcy (z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz bycia wspólnikiem spółki komandytowej) ubezpieczeniom społecznym obowiązkowym oraz dobrowolnemu chorobowemu. Decyzja ta jest prawomocna wobec jej niezaskarżenia.

W ocenie Sądu Najwyższego, wobec niezakwestionowanych w skardze kasacyjnej ustaleń stanu faktycznego, należy uznać za nieuzasadniony zarzut skargi wskazujący na błędna wykładnię art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. W rozpatrywanym przypadku pozbawienie wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania pracowniczego ubezpieczenia chorobowego, trwającej po jego ustaniu, nastąpiło wobec kontynuowania działalności zarobkowej stanowiącej tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

W aktualnym stanie prawnym pozbawienie prawa do zasiłku następuje zarówno w przypadku niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i po jego ustaniu. Nie można przy tym stracić z pola widzenia, że prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia ma charakter wyjątkowy. Wyjątkowość ta wyraża się w przyznaniu prawa do świadczenia w okresie, za który nie jest opłacana składka, osobom niepodlegającym ubezpieczeniu. Trzeba też przypomnieć, że zasiłek chorobowy zastępuje utracony zarobek. Sąd Najwyższy wielokrotnie prezentował pogląd (zasługujący na aprobatę), że ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością a ponadto jakiejkolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. Jeżeli po ustaniu tytułu ubezpieczenia dojdzie do kontynuowania lub podjęcia działalności zostanie ona objęta ubezpieczeniem chorobowym. Wówczas zdarzenie ubezpieczeniowe (choroba) będzie pozostawać w związku z nowym tytułem ubezpieczeniowym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01 OSP 2002 nr 1, poz. 18, OSP 2002 nr 12, poz. 151 z glosą H. Pławuckiej).

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, wskazać należy, że wpis do ewidencji tej działalności (rejestr) stwarza domniemanie jej prowadzenia (por. wyroki: z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723; z dnia 18 października 2011 r., II UK 51/11, LEX nr 1110977 i z dnia 18 listopada 2011 r., I UK 156/11, LEX nr 1102533). Domniemanie to może zostać jednak obalone w razie udowodnienia, że działalność ta nie była prowadzona wskutek zaistnienia szczególnych, zazwyczaj losowych, okoliczności. Wówczas nie powstaje obowiązek ubezpieczenia społecznego, a co za tym idzie nie powstaje tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym nie obejmuje okresu, w którym zaprzestano prowadzenia działalności gospodarczej albo zawieszono jej prowadzenie w oparciu - o obowiązujące w okresie objętym sporem przepisy - ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej

(tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm.). O ile jednak podleganie ubezpieczeniom społecznym osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wiąże się nierozzerwalnie z faktycznym jej prowadzeniem, to już stosownie do treści art. 8 ust. 6 pkt 4 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej samo posiadanie statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnika spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej rodzi obowiązek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się jednolicie, że wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością objęty jest obowiązkiem ubezpieczenia bez względu na fakt prowadzenia działalności gospodarczej, bowiem obowiązek ubezpieczenia wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powiązany jest jedynie z posiadaniem przez niego takiego statusu prawnego, nie zaś z prowadzeniem działalności gospodarczej, czy też faktycznym działaniem w imieniu spółki. O ile podleganie ubezpieczeniom społecznym osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wiąże się nierozzerwalnie z faktycznym jej prowadzeniem, to posiadanie statusu wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, już od momentu wpisu do KRS, rodzi obowiązek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Natomiast okoliczność, że osoba taka nie uzyskiwała żadnych przychodów w związku z byciem wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, może zostać wzięta pod uwagę przez właściwy organ jedynie w postępowaniu dotyczącym naliczenia i pobrania składek. Podleganie obowiązkowi ubezpieczenia jest bowiem odrębną kwestią od tego, czy dana osoba z tego tytułu jest obowiązana opłacać składkę na owe ubezpieczenia (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 11 stycznia 2019 r., II GSK 4767/16; LEX nr 2608385; z dnia 11 grudnia 2018 r., II GSK 4623/16; LEX nr 26050680; z dnia 1 kwietnia 2014 r., II GSK 263/13, LEX nr 1575469 oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 lutego 2016 r., VI SA/Wa 3215/15, LEX nr 2043939 i z dnia 29 lutego 2016 r., VI SA/Wa 3215/15, LEX nr 2043939). Taki też pogląd wyrażany jest w doniesieniu do wspólników spółek osobowych (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 kwietnia 2017 r., VI SA/Wa 2153/17;

LEX nr 2301490; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 lipca 2016 r., III AUa 425/16; LEX nr 2123029).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że komandytariusz przystępujący w formie aktu notarialnego do zarejestrowanej spółki komandytowej, która prowadzi działalność pozarolniczą, podlega od dnia tego przystąpienia (a nie od dnia jego zarejestrowania w Krajowym Rejestrze Sądowym) obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej przez spółkę działalności pozarolniczej, chyba że podlega już innemu obligatoryjnemu tytułowi ubezpieczeń społecznych (art. 8 ust. 6 pkt 4 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej). Zatem data podpisania aktu notarialnego o przystąpieniu do spółki komandytowej jest terminem, od którego należy opłacać obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 kwietnia 2013 r., II UK 227/12, OSNP 2014 nr 7, poz. 103; z dnia 7 stycznia 2013 r., II UK 144/12; LEX nr 1281321; z dnia 7 grudnia 2012 r., II UK 121/12, OSNP 2013 nr 23 – 24, poz. 281; z dnia 7 grudnia 2012 r., II UK 119/12, LEX nr 1619631; z dnia 7 grudnia 2012 r., II UK 121/12, OSNP 2013 nr 23 – 24, poz. 281; z dnia 23 października 2012 r., II UK 75/12, LEX nr 1619682; z dnia 7 marca 2012 r., II UK 18/12, OSNP 2013 nr 5 – 6, poz. 60, oraz z dnia 3 marca 2020 r. II UK 295/18, niepublikowany). Członkostwo w spółce komandytowej uważane jest w systemie ubezpieczeń społecznych za prowadzenie pozarolniczej działalności objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 września 2010 r., II UK 82/10 (OSNP 2012 nr 1 – 2, poz. 21) stwierdził, że obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym podlega każda osoba fizyczna będąca wspólnikiem spółki komandytowej zawiązanej w celu prowadzenia działalności gospodarczej i prowadzącej taką działalność (art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 4 i w związku z art. 13 ust. 4 ustawy systemowej). Powyższe przepisy ustawy łączą przymus podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z ustawowo wskazanym rodzajem pozarolniczej działalności, w której ma swój udział nowy komandytariusz przystępujący do zarejestrowanej spółki przez wniesienie zadeklarowanej sumy komandytowej. Uczestnictwo w zarejestrowanej spółce komandytowej komandytariusza (wspólnika pasywnego) może przejawiać się tylko we wniesieniu wkładu (sumy komandytowej) i udziale w zyskach spółki, jeżeli

komandytariusz z różnych względów nie może ani osobiście nie uczestniczy w prowadzeniu pozarolniczej działalności przez spółkę. Taki „pasywny” udział komandytariusza wystarcza do objęcia go obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu prowadzonej przez spółkę komandytową pozarolniczej działalności, co następuje przez notarialne przystąpienie do spółki. Na gruncie przepisów prawa ubezpieczeń społecznych istotne jest to, że komandytariusze spółek komandytowych, którzy nie podlegają z innego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i zdrowotnemu, zostają objęci z mocy prawa tymi ubezpieczeniami w związku i z tytułu uczestnictwa w pozarolniczej działalności spółki komandytowej, która prowadzi tę działalność pod własną firmą (art. 102 k.s.h.). Oznacza to, że komandytariusz notarialnie przystępujący do spółki komandytowej podlega od dnia notarialnego przystąpienia do zarejestrowanej spółki komandytowej, która prowadzi pozarolniczą działalność, obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu prowadzonej przez spółkę pozarolniczej działalności, gdyż przystępuje do niej jako jej wspólnik (art. 8 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej). Jego podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane od uzyskania statusu wspólnika takiej spółki prowadzącej pod własną firmą pozarolniczą działalność (przedsiębiorstwo), która to działalność stanowi tytuł podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez jego wspólników, nawet jeśli nie uczestniczą oni bezpośrednio ani osobiście w prowadzeniu działalności gospodarczej spółki. Przystąpienie komandytariusza w formie aktu notarialnego do zarejestrowanej spółki komandytowej, która prowadzi pozarolniczą działalność, przesądza o nabyciu w dacie notarialnego przystąpienia do spółki statusu prawnego jej wspólnika, który w związku i z tytułu prowadzonej przez spółkę pod własną firmą pozarolniczej działalności zostaje jako jej wspólnik objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi, chyba że podlega już innemu obligatoryjnemu tytułowi ubezpieczeń społecznych.

Wobec powyższego należy uznać, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 września 2016 r. do dnia 31 stycznia 2017 r. prowadził działalność stanowiącą tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym. To oznacza, że prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy, iż wystąpiły okoliczności przewidziane w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy

zasiłkowej wykluczające prawo do wnioskodawcy do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 15 stycznia 2017 r. z tytułu zatrudnienia pracowniczego. A zatem zarzut prawa materialnego okazał się nieuzasadniony.

Uwzględniając powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. wyrokował jak w sentencji.